

Raske vettinud lumi rebis vajudes kaasa noore viljapuu oksid.

HARRI POOM

Kahjustatud kohad tuleb kiirelt katta, et vältida niiskuse aurumist ja haigus- tekitajate sattumist värsele haavale.

näha, et juurestik on täielikult hävitatud, kondistunud juurekaela osast uusi juuri ei moodustu.

Metskitsed ja põdrad olid mõõdukad

Alates veebruari viimasest dekaadist kandis kõrge lumi ja sellele tekkinud lumekoorik inimest ja ulukeid. Suuremad loomad nagu metskitsed ja põdrad, mõnel pool ka hirved, tekitavad kahju mõõdukal määral. Kahjustuse ulatus sõltub ulukite arvukusest. Nad söövad puudel üheaastaseid oksid, noortel puudel ka 3–4aastaseid oksid. Kevadel tuleb lõikusega säilinud oksid võras tasakaalustada.

Jänesed maiustasid armutult

Sel talvel ei kaitsnud 2 m kõrgused võrktarad istandusi jäne eest. Kahjustusi on kõikjal üle Eesti ja ennenä-

gematus ulatuses. Jänesed närtsid neile maitsvad õunapuusordid nagu näiteks 'Valge klaarõun', 'Liivi kuldrenett' ja 'Tiina' armutult koorest puhtaks.

Sageli on kahjustatud puude tüvedel ja jämedatel okstel laiguti säilinud niineosa ja selle all kambium. Tekkinud haavandil on puiduosa tumedam ja niineosa heledam. Kahjustatud puu vajab kiirabi: tüvehaavand tuleb katta pookevaha, haavapeitsi või õlivärviga.

Erinevalt hiirte tekitatud haavadest paranevad jänesekahjustused jõudsamalt, sest haavandis on niineosa ja kambium laiguti säilinud ning kevad- suvel tekib haavakude hõlpsamalt.

Kõiki ilma ja lume tekitatud kahjustusi saab ennetada või vähendada, loomade pahategudega on aga hoopis raskem hakkama saada.

TOIVO UNIVER

Polli aiandusuringute keskus

Roosid pärast talve

Roosikasvataja Mart Ojasalu, milliseid üllatusi on oodata roosipeenral pärast tänavust talve?

Sama küsivad minult nii telefoni kui kodulehe kaudu paljud (vt www.roosmakor.eu). Tänavuse talvega analoogne oli 1985. aasta oma. Ka siis oli talv pikk ja pakaseline ning võrsed haudusid lume all tugevasti. Selliselt kahjustunud võrsed on mustad ja pehmed.

1985. aastal olid veel 15. aprillil hanged ja kangiga lüües oli maa lume all pehme. Korralikult mullatud roosid taastusid toona kiiresti mullast noorte võrsetega. Suureõielised väänroosid olid aga katete all pikalt pimeduses ja kannatasid.

Mida teha märtsis roosipeenral?

Kui lumi on muutunud pudedaks ja sulab, siis jälgige, et roosid ei jääks seisma vee alla. Juhtige sulavesi peenralt ära, selleks kaevake rennikesed. Katete all olevad väänroosid on aga tänulikud, kui neid õhutada ja kuivatada.

Mida teha siis, kui peenraroosid mullati sügisel küll üles, aga jäid katmata ning sula ja miinuskraadide vaheldumine on lume rooside ümber ära jäätanud? Peenral on peal nagu kõva kaas.

Roosid on tõesti keerulises olukorras. Nüüd on oluline, et kevadpäikesega korduv jäätumine-sulamine ei hävitaks võrsed.

Kui peenar on väike, saab selle peale panna mingi kergema karkassi ja sellele laotada ajutiselt koormakatte. Katte ja lume vahele peab jääma õhuvähe. Jäätunud lumi on nüüd päikesega otsese toime eest varjus ja sulab stabiilses keskkonnas tasapisi, valgudes mulda. Kahjustused on nii toimides väiksemad.

Millal eemaldada talvekate?

Seda ei tasu enne ära koristada, kui maa on aprillis tahenenud ja suurvesi osaliselt mulda imunud. Talvekate eemaldamisel ei maksa kuhjemulda veel laiali ajada. Mustunud võrseotsad ja võrsed ei viita pöördumatule kahjustumisele, sest mullakuhila sees on tavaliselt külluses elusaid pungi.

TT